

Kouzlo junior handlingu

22

Junior handling je klasickou soutěží, které nechybí dvě strany aktérů. Soutěžící a rozhodčí. Dnešní díl bude, doufejme, poučný pro obě skupiny.

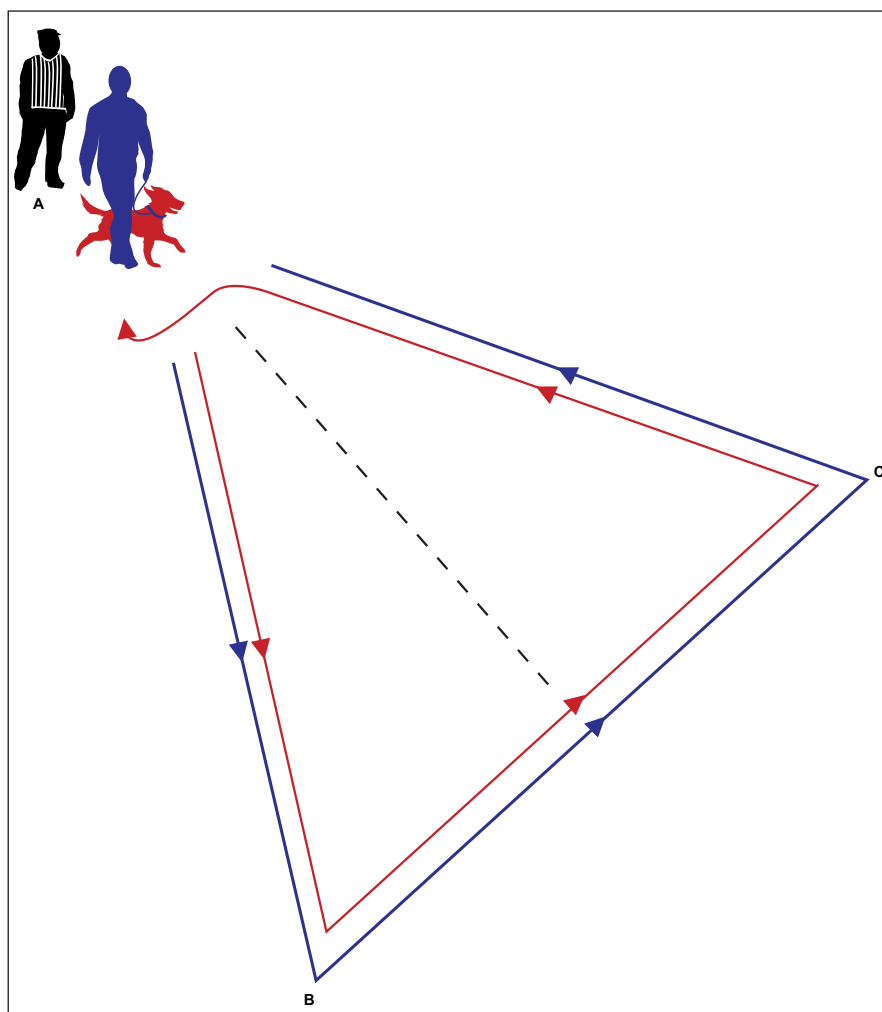
Aktuální zamyšlení

Každý měsíc dostáváte do rukou nový díl seriálu o junior handlingu. V dosavadní historii kynologického písemnictví najdete jen pár článků na toto téma a jednu útlou knížečku, vydanou díky nadšení autorky a její rodiny. Současný seriál vám nabízí možnost podrobně se seznámit s pravidly, popisy figur i praktickými radami. Zatímco mladí handleři se zjevně nadšeně učí a jejich pokroky jsou patrné nejen na provedení figur, vztahu ke psům a jejich počtech na výstavách, musím se se svými posledními dojmy trefit do řad rozhodčích. Zřejmě naivně jsem doufala, že si všichni rozhodčí seriál budou také číst, pakliže soutěže JH posuzují. Osobně bych jednotlivé kapitoly předepsala jako povinnou literaturu, neboť jsou souhrnem všeho, co lze v současnosti o JH zjistit a nastudovat. Jenže...

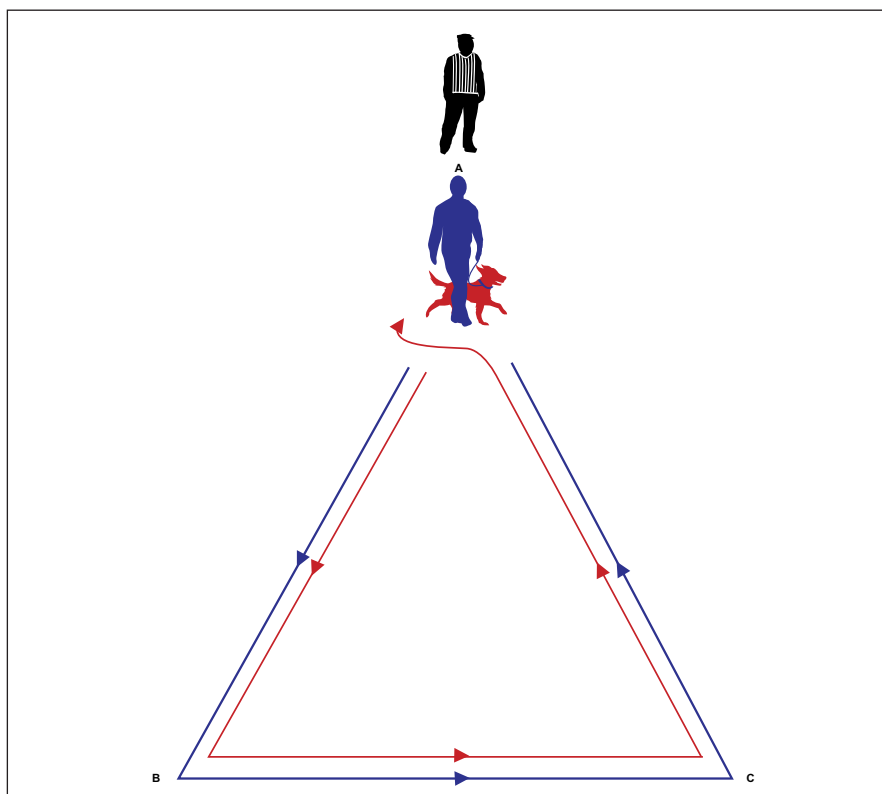
Zážitek

Jedna výstava, které jsem se nedávno zúčastnila, mě při pohledu na posuzování v JH přivedla v nelíčený úžas. Přiznávám, že jsem chvíli nevěřila vlastním očím a pak už jen doufala, že se mi to zdá. Nejmenovaná rozhodčí v soutěži použila snad vše, co se v pravidlech dalo najít v odstavcích s doporučením: „Takhle ne...“, včetně toho, že byly vystavující děti donuceny porušit Zlaté pravidlo junior handlingu, i když se snažily jej dodržet. Jen namátkou, a propána neberte si z vyjmenovaného příklad! Děti musely stát bokem či dokonce zády k rozhodčí, tedy mezi psem a rozhodčí. Základní pravidlo dostalo na frak. V mladší kategorii byla požadována osmička, která byla sice technicky zvládnutá, ale jinak jsme viděli všechny důvody, proč se po mladších dětech v soutěži nemá chtít. Rozhodčí působila v pohybovém projevu tak nevyzpytatelně, že odhadnout její optimální „úhel pohledu“ by snad nedokázal Harry Potter s hůlkou v ruce. Při zadání dalšího prvku se postavila tak nešťastně, že figuru nebylo možné pro samé překážky na ploše ani rozumně udělat. A dalo by se bohužel pokračovat. Tenhle junior handling byl jako zlý sen. Děti se snažily, ale místo nové zkušenosti s JH dostaly lekci od života, že v Čechách věci nefungují podle pravidel a ještě ke všemu to nikomu nevaadí. V návalu zoufalství jsem si vzpomněla na babiččino prastaré pořekadlo o házení perel sviním a měla chuť přestat seriál psát. Doma se mi ale všechno rozleželo a řekla jsem si, že se jistě najdou i rozhodčí, kteří se posuzování JH naučit chtějí.

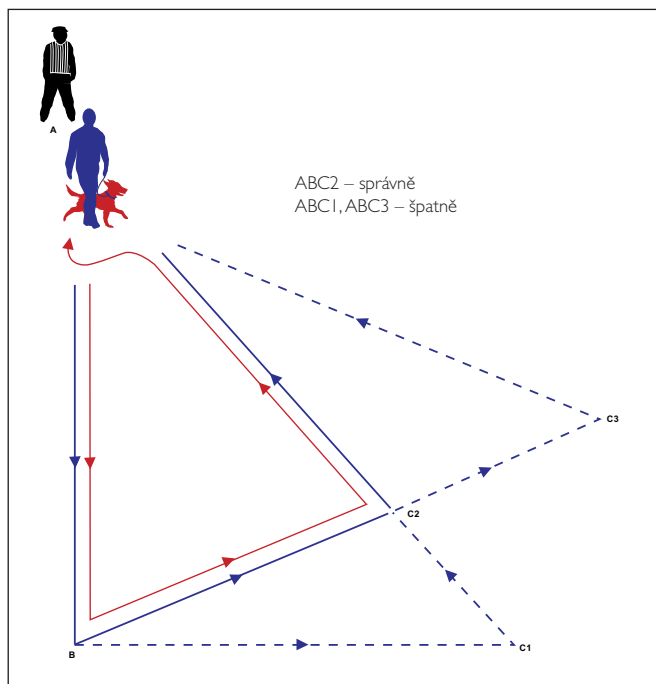
SPRÁVNÁ POZICE ROZHODČÍHO

Obrázek I

CHYBNÁ POZICE ROZHODČÍHO

Obrázek 2

Právě pro ně a samozřejmě pro šikovné mladé handlery je tento díl.

Správné pozice rozhodčího

Pro ukázkou vhodného místa pro postavení posuzovatele se nám hodí nakreslený čtvercový výstavní kruh a klasická figura trojúhelník. Proč právě trojúhelník? Protože obsahuje všechny ostatní figury, s výjimkou kruhu. Podívejte se na náš první obrázek se dvěma bezchybnými variantami postavení rozhodčího v kruhu. Připomeňme si, že každá figura by se vždy měla vejít do zorného pole posuzovatele a její provedení by mu mělo umožnit vidět psa v ideálním úhlu zepředu, zezadu i přesně z boku. Linie figur by měly být rovné, obraty úsporné a plynulé. Zejména při posuzování začínajících handlerů by jim měl být rozhodčí nápomocen svým celkovým projevem a přesností postoje, případně pohybu.

Chybné pozice rozhodčího

Jak si ale mají mladí handleři poradit se situací, kdy rozhodčí nestojí v ideální pozici, neřkuli, že stojí zcela nevhodně? Nechci napsat nemožně... Příklady uvádím jako malou ukázkou možných řešení podobně nečekaných situací. Jde jen o nepatrný výběr z toho, co všechno se může ve výstavním kruhu přihodit, ale každý kousek vyzkoušené praxe a předem promyšlené reakce je dobrý k lepšímu pocitu handlera ve vlastní soutěži. Ke zkoušení krizových situací nechte psa odpočívat a zkoušejte s autičkem a s věcí neznalým kamarádem, kterého nechte, aby se postavil kamkoliv do vašeho cvičného výstavního kruhu a z klobouku vytáhl písmeno figury. Tu pak musíte vtěsnat do přiděleného prostoru, nejlépe tak, aby i kamarád poznal,

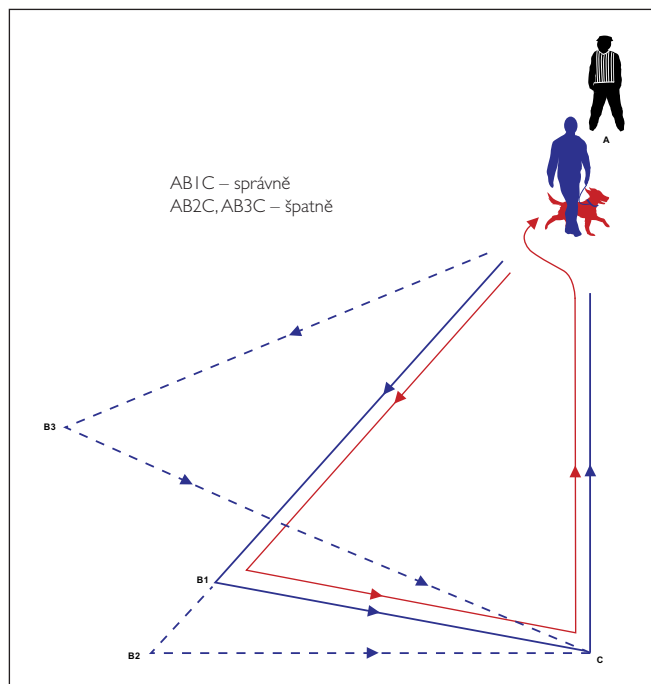
o jaké písmeno jde. Pak vás opravdu nic nezaskočí. Trénujete-li společně ve skupince, můžete si vymyslet i soutěž s názvem: „To nevymyslíš...“ a hrát o ceny, kdo zvládne nemožné postavení posuzovatele nejlépe. Samozřejmě se pokouším trochu vtípkovat... Tak teď už zase vážně.

Chybné postavení I

Na obrázku číslo 2 stojí posuzovatel z našeho pohledu příliš blízko u levé strany kruhu a navíc není natočen do protilehlého rohu. Chybné postavení umožní handlerům předvést prakticky jen poloviční trojúhelník, neboť linie pohledu AB vedoucí u hrany kruhu jím jinou možnost nedává. Jediným vhodným řešením je zde trojúhelník s tvarem A B C2! Nenechte se svést okrajem výstavního kruhu k protažení linie až do bodu C1, protože jak vidno, při pohybu po dráze B C1 by šel pes nikoliv kolmo k linii vidění rozhodčího, ale vlastně by se vzdaloval a pohyboval pryč od něj. Také se nenechte strhnout k prodloužení dráhy z bodu C2 do bodu C3 k další hraně kruhu. Dráha C2 C3 by byla příliš dlouhá a linie C3 A by vedla mimo ideální zorné pole rozhodčího. Proto, aby viděl přední linii psa v dobrém úhlu, by se musel posuzovatel hnout z místa, což je nežádoucí. Důležité je tedy sledovat nejen KDE rozhodčí stojí, ale také, do JAKÉHO směru je natočen.

Chybné postavení 2

Obrázek číslo 3 nabízí situaci, kdy nesprávné postavení posuzovatele nutí handlera zkrátit si trasu z A do B1 s předvedením psa zezadu proto, aby mohl alespoň absolvovat pokud možno ideálně kolmou dráhu z B1 do C, kdy jde pes bokem kolmo k linii vidění posuzovatele. Podotýkám, že jsme si říkali, jak má vypa-

Obrázek 3

dat ideální tvar trojúhelníka. Jestliže jste to zapoměli, zalistujte časopisy pozpátku. V uvedené variantě chybného postavení posuzovatele jsou pro handlery opět dvě nebezpečně svůdná řešení. Prvním lákadlem je natáhnout předvedení psa zezadu u bodu B1 až do B2, což ovšem vzápětí zapříčiní, že linie B2 C bude nesprávně vedená šikmo k linii pohledu rozhodčího. Druhou a ještě více se nabízející možností, je použití dráhy příliš velkého trojúhelníka s vrcholy A B3 C, kdy se ale v celé první třetině figury handler dostane zákonitě mimo zorné pole posuzovatele.

Co platí vždy?

Je na handlerovi, aby se orientoval v prostoru a dokázal reagovat na situaci. Je také na něm, aby zvládl předvést psa způsobem, který se maximálně blíží požadovanému ideálu, danému pravidly junior handlingu. Proto tolik zdůrazňuji, že po celou dobu vystavování musí handler sledovat nejen psa, ale také rozhodčího. Měl by posuzovatele „cítit“, na dálku vnímat a pokud možno předvídat jeho chování (tedy pokud to není zcela nevyzpytatelný „model rozhodčího“). Změna situace nesmí soutěžící dvojici zaskočit, ba naopak, měla by aktivovat jejich schopnost přemýšlet, improvizovat, rychle hledat řešení, bleskově zúročit dosud získané zkušenosti a zvládnout i nemožné. A naopak se znovu přimlouvám u rozhodčích pro JH za to, aby používali zdravý rozum. Jestliže je posuzovatel moudrý, budou jím vedené soutěže JH pro děti přínosem a budou mu zkvétat pod rukama. Bude-li věci neznalý, ztratí vlastní autoritu a děti víc ztratí, než získají. Na závěr mi dovolu upravit slova jednoho citátu: „Lidé, čtete...“

L. Brychtová ■